

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

לה.

עין משפט נר מצוה

א ב מיי פ"ה מהלך נדרים הלכה ד קמח נאון נמנ טו"ע י"ד קימן רעו סתף מ: ג א מיי פ"ד מהלכות מעילה הלכה ט: ד א מיי ש"ס הלכה י: יב א מיי ש"ס פ"ו הלכה יא:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה פת ובר' וק' לרבא דאבר. ק"ל הא רבא פטק קח מנח הוכחה דלולו ככרי עליון לפסוקי ממי ודפי' הר"ן לעיל וזהו ש"ך בכרז דתסת הנחא ככר רק לנחילה וכו' וה"ל רבא חלל הכא כפיה ונקודותו ל"ש הוכחה זו דבא לפסוקי צדוד שהפיה שלו אסור להשליטו ליהטת ממנה אם קן י"ל רבא מודה כזה דמומר נמנן כממנה וי"ע: בהר"ן ד"ה דרבא מפי ובר' שאין בבריתיה שום ובר' ויכולא כזה כמובט 3 ע"ג:

תוספות

קונם פרה שיש לי שאני הניח לך נכסי עליך אם יבא לך פרה אלא זו שני נדרים הוא ותי קאמר שאומר לו קונם פרה שיש לי שאוכל ליהנות לך ממנה כלו' שאין לי פרה אחרת ואם יש לי מהא קונם עליו או שאמר בלשון היה נכסי עליך קונם אם יש לי פרה אלא זו שאני עושה כיה לנחמתי וממנו שיש לי הפרה והכנסים עליו וגבי קונם נמי ד"ה כפירשמי: מת או שנתנה לו בפתחה מותרת. מת דמד לא מקורב פרה וקדושים שלו וכן שנתנה לו במתנה מותרת וקדו' שנתנה המדיר למודר ושמי שנתנה לו על ידי אחר לפירוש שני דלעיל יתח' ענין מנתנה לו במתנה להפריח וקדושים וקדושים קאי וא"ע"ג דלא אמר קאי אלא לפי ראשון דלעיל דדיק מיעין קאש ומי פריך מנתנה לו פרה וקדושים לא אמר לא אמר עליו וי"ל דלפי פירוש ראשון ברט שנתנה לן פרה רביס וקאי מני אנכסיס ודיוקן הוא שכלל הספיריס דרבין שנתן לן יחד דמשמע דקאי דוקא אפיה ואקדושים לבי' כפירוש שני וז"ל אמרתי הו' גופא תקשה לך אמאי: לא תנא שנתנו משום נכסיס הלא מייירי ששהה ג' מנכסיס וי"ל מ"מ לא נתן לאשמועינן לאשמועינא דפיה וקדושים שהיה רואה לישאל ממנו היה עיקר הדרג וגם בכלל נכסיס הם דמימסקר מני נדר

איטיביה וכו' השאינו פרוך הקנייה. פרה המונחת צפניה: קונם פרה שאני קנוי עליך. קונם עליך פרתי זו אם אני קניתי אלא פרה זו או שאוסר עליי כל נכסי אם יש לו פרה אלא זו: בחייו אסור. אם נמנא שיש לו פרה אחרת או קורדוס אחר: מה או שנתנה לו פרה הרי זה מותר. משום דכי מת או שנתנה לו במתנה לא פרתו ולא קרדומו ולא נכסיו הן. וקס"ד שהמדיר נתן למודר ואפ"ה שרי *וקשיא לרבא דלסר: שנתנה לו על ידי אחר. שנתנו מדיר לאיניס דעלמא ואח"כ נתנו זה למודר:

דיקא נמי דקניי שניטנו לו. כלומר שכן היתה קצלה צידס לקרות נתנו בחירק אף על פי *שאין צכמניה שום הפרש: ולענין הלכה קיימא לן א"ע"ג דיהציה יליהיה צכמניה אסור דכתיב פטט ליה רבא ואסקינא דיקא נמי דקמני כו'. ותכח הרשב"א ז"ל כי היכי דיהציה צכמניה אסור ה"ה אם לקחו מודר ממנו דחד טעמא הוא: יש מעילה בקונמו. האוסר דבר עליו בקונם ונהנה ממנו מי מחייב מעילה או לא מי אמרינן דעשאו כקרבן וחייב עליו חסם מעילה כנהנה מן הקדשים: תפול הנאה להקדש למימרא להקדש. דאי לא דמי קונמות להקדש הוה ליה למימר וילין הנאה לים המלח דקמני ככל דוכמא* אלא משום דבקונמות יש בהן מעילה כהקדש כיון דבהקדש עסיק תנא תפול הנאה להקדש: קונם ככר זה הקדש. שאסרה צקונם לכל כהקדש שהוא אסור לכל אדם: אכלה בין הוא בין חברו מעל. ביקדש וקדושים. לפיכך יש לה פדיון. דכיון דמתסר אכולי עלמא כהקדש תפיס פדיונו: ככר זו עליו הקדש אכלה הוא מעל

דנהי דלא מיתסרה אלא עליה כי מתהני איחוי מניה מעל: חצירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון. כיון דחצירו לא מעל לא אלים כהקדש למתסר פדיונה: וחז"ל צין כך ובין כך לא מעל לפי שאין מעילה בקונמו. צין צקונם דכתיב לכל צין בקונם פרטי: ולענין הלכה ק"ל כר"מ דיש מעילה בקונמות דהא רב נחמן פשיט ליה לרבא ממתניתיין שיש מעילה וצ"פ שבעות שמים בתרא (שבעות ככ): נמי מפכיין דר"מ לרבנן הלכך ק"ל דיש מעילה. וק"ל נמי דקונם כללי יש לו פדיון. ומסתפקא לי מאן דמעל בקונמות אי מישמרי הואו קונם לכתר דמעיל כהקדש שיואל לחולין ע"י מעילה: ככרי עליך ונתנה לו במתנה מי מעל. כלומר אין מעל צכמניה זו דכיון דיש מעילה כי היכי דאמר כהקדש אכלה אבן זו קורה של הקדש מעל א"ע"ג שאלה הויה הכא נמי מכיון שזכה בה שייכה מעילה ש"אלה מרשות אסור ונכנסה לרשות מקבל: למעול נוסף הא לא אסרה עליה. ומכאן תשובה להרמב"ם ז"ל שכתב (בפרק המדיר את חצירו והאכילו לוקה משום לא יחל דברו כמו שכתבתי למעלה צ"פ) ואלו מותרים: למעול מקבל יגול דאמר הסירה בעינא איסורא לא בעינא. שאילו היה יודע שהוא של איסור לא היה רואה לזכות בה ונמנא זכיה בטעות ואינה זכיה. וא"ע"ג דבמוציא מרשות הקדש אפסר דלפי' בטעות מעל שאני הכא שהוא לא הויה אלא חצירו הויה אחר לא עשה אלא שקבלה: אמר ליה מקבל מעל לכשיוציא. כלומר מהשתא אין אחד מהם מועל מהקדש דאחרת אלא מיהו לכשיוציא מעל. נהי דגבי זכיה אמרינן דזכיה בטעות היא לכשיוציא לא אמרינן הכי מידי דהוה אכל מוציא מעות הקדש לחולין: ירושלמי* נדר מן הככר מהו לחסם צו את ידיו ולא איפשיטא: ממני

ה"ג קונם פרה שאני הנאה לך. והכי משמע קונם יהו עליך שאר פרות שיש לי שאני מהנה לך כלומר שאין לי פרה אחרת וזו שיש לי איני משאילך שזו לא רצה להשאילו והאחרות אסורות עליו נכדד או שאמר לו נכסי אסורין עליך אם יש לי פרה אחרת אלא זו ונמנא שיש לו פרה אחרת אסור לישאל א) ליהנות: קונם קורדוס שיש לי שאינו קנוי. כלומר שלא קניתי קורדוס אחר וזה איני משאילך שאני רצין לו או שאמר לו קונם נכסי יהו אסורים עלי אם יש לי קורדוס אחר אלא זה ונמנא שיש לו קורדוס אחר: בחייו אסור. צעל הקורדוס אסור ליהנות מנכסיו כל ימי חייו. אי נמי בחייו דמדיר אסורין נכסיו על המודר: מה. המשאיל: או שנתנה לו במתנה. למודר. אמר לן המורה ה"ה דקמני מת לא קאי אסופא כלל דהיינו מלי קמני אסופא דהוא קמני נכסי עלי מת או שנתנה לו במתנה הרי זה מותר מי מותר הרי אנפשיה קאמר אלא אישא קמני והשאינו פרוך ששם מת המדיר מותר צפיה או צככסיס של מדיר דהא אמר נכסי י) ומאחר שמת לאו נכסיס דדיה והוא נכסי נמי ונמנו לו במתנה. ואמר לן המורה דכה"ג שאני הנאה שאינו קנוי לשון בני אדם [הן] (שרי) דהכי היו נודרים צירושלים וצנדרים הלך אחר לשון בני אדם. קמני שנימנו לו במתנה הרי זה מותר וקשיא לרבא דאמר א"ע"ג דיהיב ליה צכמניה אסור: אמר לך רבא הכא נכסי עסקינן גוון שנימנו לו על ידי אחר. שצעל הפרה נתנו לאחר ואותו אחר נתנו לשואל ולהכי מותר שככר הויה משאיל מרשותו כשנתנה לאחר

איתביה אמר לו השאינו פרוך אמר לו קונם פרה שאני קנוי לך נכסי עליך אם יש לי פרה אלא זו השאינו פרוך אמר לו קונם קרדום (א) שיש לי שאני קנוי נכסי עלי אם יש לי קרדום אחר א"ר אחא בריה דרב איקא בשניתנה לו על ידי אחר א"ר אשי דיקא נמי דקמני שניתנה לו ולא קתני שנתנה לו בעא מיניה רבא מרב נחמן יש מעילה בקונמות או לא אמר ליה תניתוה מקום שנוטלין עליה שבר תיפול הנאה להקדש למימרא כי הקדש מה הקדש יש בו מעילה אף קונמות יש בהן מעילה כתנאי (ב) יקונם ככר זו הקדש ואכלה בין הוא ובין חברו מעל לפיכך יש לה פדיון ככר זו עלי (ג) להקדש ואכלה הוא מעל חברו לא מעל לפיכך אין לה פדיון דברי ר' מאיר מעילה בקונמות א"ל רב אחא בריה דרב מי מעל למעול נותן הא לא אסירא עליה למעול מקבל יכול דאמר היתירא בעיתי איסורא לא בעיתי אמר ליה ימקבל מעל לכשיוציא השכל המוציא מעות הקדש לחולין כסבור של חולין הוא מועל אף זה מועל: מתני

שניתנה לו על ידי אחר. אכל נמנא לא הויה מעל משעמו דבעל הככר יאל מרשותו כעודה כדשמו דמי רהמ"ה בשמו. לפיכך יש לה פדיון. שמוסת פדיונה והיא יואלא לחולין. דכהקדש כמני (ויקרא כז) ופדה ושרק (שבעות כב). לפיכך אין לה פדיון. להמיר לו שלא נאמר פדיון צככסין (סס).

פירוש הרא"ש

קונם פרה שאני קנוי בקונם יהא עליך אם יש לי פרה אלא זו וזהו אל תניין ויש לו פרות אחרות ומאסרו נכסיו על המודר: או שנתנה לו בפתחה הרי זה מותר. וימנא דרבא שנתנה לו על ידי אחר. שנתנה לאחר והוא נכסי למודר: יוא"ק גמי דקתני שניתנה ולא קתני שנתנה לו. צעל פיה הויה האירא שורה בפניה: למוציא בהקדש. דכפירשטא כמתני מדקתני דדוקא להקדש רצין ליתן השכר ואינו יכול להשליטו לצד אכלה כל הנאה הנאה לו ממנה הרי הוא הקדש יש לו זה מעילה: כבר זה הקדש. פירוש הקדש נמנר ומלתא דפשיטא היא ולא איטריין לך ככל אלא אב קופא קט: הוא מעל. דקסבר יש מעילה בקונמות: אין לה פדיון. דלון זו מעילה לכל כמו הקדש דלא אלים למתסר פדיונה: וחז"ל אחר זה ואחר זה חצירו לא מעל דלון מעילה בקונמות: מי מעל. למאן דאמר יש מעילה בקונמות: להעיל גורח. כמו הטמן הקדש בשוגג לחצירו דמעל: הא לא אסרה עלייה. ואלו אסרה לא הויה אסורה על היינו אסורה אלא המוציא מעות של הקדש בשוגג מעל א"ע"ג היה יודע שהיה של הקדש לא היה רואה לזכות בהם כיון שהוא עמנו להקם מדי לזכות בהם אלא מה שנתן לו על ידי אחר מלי למימרא איסורא לא בעינא למקני: מקבל מעל לכשיוציא. דכל דבר של הקדש א) אינו יוצא עד שימעול בו והכי אמרינן במעילה האומר לשלוחו דין דבר לחטוי ומכר בעל הבית קודם שנתנו לחטוי חטוי מעל לכשיוציא:

ממני מעילה דכבר המותר לו להס: איסורא לא בעי דיקאי. דכל מעילה בשוגג הוא ואינו ידע מעילה אלא המוציא מעות של הקדש בשוגג מעל א"ע"ג שאלו היה יודע שהיה של הקדש לא היה רואה לזכות בהם כיון שהוא עמנו להקם מדי לזכות בהם אלא מה שנתן לו על ידי אחר מלי למימרא איסורא לא בעינא למקני: מקבל מעל לכשיוציא. דכל דבר של הקדש א) אינו יוצא עד שימעול בו והכי אמרינן במעילה האומר לשלוחו דין דבר לחטוי ומכר בעל הבית קודם שנתנו לחטוי חטוי מעל לכשיוציא:

נכסיס: הוא מעל וחברו לא מעל לפיכך אין לו פדיון וחז"ל בין כך ובין כך לא מעל. פירוש ותממסי לא קאי לרישא אלא קאי לסיפא דבעי למימר צין הוא צין חצירו לא מעל וקשה דלישנא דצין כך ובין כך פירוש דקאי לטובה מלתא דר"מ ועוד משמע דאפילו ל"מ דיש צו מעלה מכל מקום אין לו פדיון וקשה צככר האשה רבה וימות דף (פ). משמע האי שם צו מעילה משום דכדו לפדותו אלא משמע דיש צו פדיו בקונמות וע"ג צככר אכלר כזה זה הקדש מעל אקמשתן לו שפיעטא להקדש גמור יש לו פדיון ומעיל לבי' לפרש דרישא לא מייירי בהקדש ממש אלא בקונם בלשון הקדש שאמר הככר לכל כמו הקדש ולכן יש צו מעילה כיון שאסר לכל כהקדש גמור ככר זה עליו הקדש קונם מעל אסור: וכתבנו שם חולין פ"ו מעל. אעפ"כ. הכי ממני מעל המקבל א"ע"ג שסבור זה המקבל שהיה הוא כי אכלה מעל: ממני